

modtaget med Begeistring, og maaskee intetsteds finder man en smukkere Nationalgarde end i Rom. Den lysegraa Uniform med rød Besætning er klædelig; en Romer behøver ikke at lære god Holdning og taktfast Gang — det er ham medfødt — og hvis et kraftigt sort Skjæg med samme Lethed frembringer en god Soldat som et martialsk Udseende, saa træffer man faa bedre Soldater end i den romerske Nationalgarde. Den tæller ikke mindre end fire stærkt besatte »Legioner«, af hvilke Afdelinger stadig gjøre Tjeneste som Æresvagt ved det kongelige Slot, ved Parlamentsbygningen og ved Capitolium. Smaabyerne efterligne Hovedstaden; hvad den har i det Store, have de i det Smaa. I Tivoli er der paa den offentlige Plads en Port ligesom de andre Porte, der danne Indgangen til Butikerne og Værkstederne i nederste Etage, og ligesom de andre Butiksporter har den et Skilt — med store Bogstaver staaer skrevet »Guardia nazionale«. Men i Modsætning til de andre Boutiker holdes den lukket Ugen igjennem og aabnes kun om Søndagen. Saa trækker en Lieutenant og en Snes Mand paa Vagt; i den aabenstaaende Vagttue modtages Besøg af Venner og Bekjendte; foran spankulerer en Post for Gevær, og rundt om i Gaderne Gardister, der have Orlov fra Vagten — det pynter i Byen. I det lille afsides Subiaco er man ikke kommen saa vidt. Slagteren er Lieutenant. Søndagmorgen saae jeg ham i Uniformsbuxer og Uniformshue og Skjortearmer slaae en Handel af om en Stud, og om Eftermiddagen saae jeg baade Skrædderen og Barberen og mange Andre i samme Dragt ved deres Arbejde, eller spadserende med deres Familier i en let Frakke istedetfor i Uniformskapper, men med uniformerede Hoveder og Ben — saa kunde man dog see, at ogsaa Subiaco havde sin Nationalgarde.

Søndagen bringer Liv i Gader og paa Pladser, i Cafeer og Osterier. Fra eet af disse kom to Bønder, der vare oprømte af den gode Vin, de øiensynlig havde nydt i ikke ringe Maal; men der skal meget til at berøve en Romer Fodfæstet, og vakler det ogsaa lidt, faaer Aanden til Gjengjæld ofte Vinger. De to Venner toge sig en Slurk ved Springvandet og begyndte en Vexelsang, der snart samlede et talrigt Publicum. Smukke Stemmer og melodieuse Sange finder man sjældent i Italien; de Tvende kunde ikke rose sig af nogen af Delene; men Kraft var der i Stemmerne og lystig var Sangen; de lavede den selv paa staaende Fod; den Ene var neppe færdig med sin Strofe, før den Anden faldt ind — og Tilhørerne loe af fuld Hals og klappede i Hænderne. Hvad de sang, var det mig umuligt at forstaae, men utrættelige vare de. De havde nær glemt Solen, som allerede gik ned bag Bjergene, og den lange Hjemvei; men saa fik hver af de glade Sangere en Ven under Armen, og ud ad Byen gik det med Vexelsang og med Latter, og da Landfolket først var borte, blev det stille i Byen. Nattergalen lod sig høre i Haverne, Frøerne i Engen nede ved Anio. Maanen kastede et blaaligt Skjer over hele Dalen og Lysstriber ned i de snevre Gader. Ved en saadan fik jeg Øie paa vor Maresciallo, som gjorde sin Aftenronde. Han syntes lidt angrben af Dagens Besværligheder; sin trekantede Hat havde han taget af Hovedet, den trinde Mave vrikkede han foran sig i en hurtig Marche-Marche, og sin Haand havde han lagt fortrolig paa en yngre Ledsagers Skulder, idet de stege op ad den skraanende Gade. Natteronden forsvandt om Hjørnet, Alt var stille, kun hist og her brændte en Lampe foran et Madonna-billede, og i dæmpede Toner klagede en Mandolin om Elskers Nød under den grusomme Skjønnes Balcon.

(Sluttet.)

Biskop Grundtvigs Jordefærd.

Da det var selvfølgelig, at en særdeles stor Mængde ønskede at overvære Sørgehøitiden, naar Grundtvig skulde stedes til Graven, kunde man ikke tænke paa at lade Begravelsen finde Sted fra Vartou Kirke, skjøndt den Afdøde i en hel Menneskealder havde virket som Prædikant der, da den er meget lille. Man valgte da Vor Frelseres Kirke, vistnok med særligt Hensyn til, at det var ved denne Kirke, at Grundtvig for halvtresindstyve Aar siden ansattes i sit første Embede i Hovedstaden. Ogsaa var det paa Vor Frelseres Kirkegaard, at Grundtvigs første Hustru i sin Tid begravdes; men nu maa jo ikke længere noget Lig jordfæstes indenfor Byens Volde, og Grundtvig skulde derfor føres til Hvile hos sin anden Hustru.

Vor Frelseres Kirke, som rummer omtrent 3000 Personer, var ved Sørgehøitiden aldeles fyldt. Kirkens Chor var forbeholdt Geistligheden, og der var mødt omtrent 300 Præster fra Landets 1000 Sogne. Biskop Martensens fik Plads i Chordøren med Pro-

fessor Clausen ved sin høire og Stiftsprovst Rothe ved sin venstre Side. I de øverste Stole sade, foruden den nærmeste Slægt, Hans Majestæt Kongens Repræsentant: Geheime-Etatsraad Trap, Hendes Majestæt Enkedronningens Repræsentant: Kammerherre Wedel-Heinen, Hans kongelige Høihed Kronprindsens Repræsentant: Capitain L. Lund, samt Deres Excellencer Ministrene Hall, Holstein-Holsteinborg og Krieger, Landstings-Formand Advocat Liebe, Folkethings-Viceformand Balth. Christensen og forskellige andre, mere eller mindre bekjendte Personligheder. I den brede Midtgang nederste Halvdel stode de akademiske Borgere, som fulgte *in corpore*, og hvis florumvundne Faner stilledes under Orgelet. Pulpitur-Stolene vare for Størstedelen forbeholdt Kvinder, medens den øvrige, brogede Skare havde besat alle Kirkens andre Rum.

Kisten, der var af lyst ferniseret Egetræ, stod øverst i Midtgangen. Paa dens Laag er der fastslaaet en Sølvplade med den Afdødes Navn, Fødselsdags og Dødsdags Datoer samt Ingemanns bekjendte Vers:

Med Sagastav og Pederssværd i Haand
Han arved Saxes Blik og Kingos Aand;
Fra gamle Nord hans Øie saae mod Østen,
Og Aander har han vakt ved Kæmpersten.

Men forøvrigt kunde man kun see Lidt af Kistens Laag, da det var dækket med Blomster og Krands, blandt hvilke man fornemmelig lagde Mærke til nogle Lyngkrands fra Jylland. Hen over Blomsterne laa den store Sølv-Palmegren, som danske Kvinder havde ladet forfærdige til at lægges paa hans Baare. I en særskilt lille Bouket af friske Rosenknopper laa hans Ridderkors. Ogsaa rundt om Kisten var der heftet Krands og Guirlander af Roser og andre Blomster samt af Ceder-, Pinie-, Laurbær- og Egeblade. Men desuden var hele Gulvet omkring og nedenfor Kisten tæt bestrøet med Blomster og Krands, af hvilke en var forsynet med den Indskrift: »Tak for dit trofaste Venskab for B. S. Ingemann.« Endelig var Chor-Balustraden og Alteret rigt smykkede med Guirlander og Planter; men en ganske særegen Prydelse var den skønne, syvarmede Guld-Lysetage, som Grundtvig fik 1861 ved sit halvtresindstyveaars Jubilæum som Præst: den stod med tændte Lys midt imellem Blomster og Kornax paa en høi Piedestal ved Kistens Hovedende.

Sørgehøitiden i Kirken bestod, som alt meddelt i Søndags, af Psalmesang og af Taler, der holdtes fra Prædikestolen af Sognepræsterne Fr. Boisen, P. Rørdam og P. A. Fenger; den Sidstnævnte forrettede Jordspaaakastelsen; Præster og Lærere bare Kisten ud af Kirken.

Over Langebro og ad Frederiksholms Canal vandrede det lange Tog til Løngangsstræde udenfor Vartou Kirke, hvor en Psalme blev sunget, og derfra til Banegaarden, hvorfra endel af Følget, omtrent 600 Mennesker, fulgte med til Kjøge. Ved Udgangen fra Kirken havde Skaren først holdt en bestemt Orden: Studenterne foran Ligvognen, Præsterne nærmest bag efter denne. Men allerede i Byen var denne Orden bleven brudt, og paa Veien fra Kjøge Banegaard, gjennem den sørgefestlig smykkede By og videre forbi Gammelkjøgegaard hen ad en Markvei til Begravelsespladsen var Følgets Gang aldeles fri, men ikke derfor mindre karakteristisk. Tvertimod var denne Del af Sørgefærden baade meget stemningsfuld og aldeles eiendommelig: Skaren bestod af Mænd og Kvinder fra alle Landets Egne, ja Nogle vare endog fra Norge, og de mange Dialecters brede Maal vidnede tillige om, at ogsaa alle Samfundets Lag vare repræsenterede. Hele Mængden gik, fyldt af samme Aand, som gav sig tilkjende i Afsyngelsen af forskellige Grundtvigske Psalmer.

Saa karakteristisk som muligt var fremdeles selve Jordfæstelsen, som fandt Sted i den Carlsenske Familiegravelse. Denne ligger nogle hundrede Skridt fra Gammelkjøgegaard, hvor Kjøge-Aas begynder, og hvor Egnen derfor er bølgeformet og — i Forbindelse med, at ogsaa Skoven her begynder — meget smuk. En Ringmur hegner den viede Plads, til hvilken en Gangsti skraaner op. Ved Ringmurens Port stod Ligkisten, medens Størstedelen af Følget befandt sig paa Skraaningens udenfor; ved Kisten talte Professor Fr. Hammerich, B. Bjørnson og Sognepræst Sveistrup. Endelig sattes Kisten ind i den, med Danebroge beplantede og af Buskads tæt omkrandsede Høis murede Hvælving, hvortil en lille Trappe fører ned bag en fyldig Hængeask; Høihvælvingens Aabning lukkes kun med et Jerngitter.

Sorø Akademi.

Det Billede af Sorø Akademi, som vi bringe idag er en Fødselsdags- eller Jubilæumshilsen; thi Sorøerne have bestemt denne Dag til Fest for det

nuværende Akademies halvhundredaars Bestaaen. Efter at være afbrændt den 11te Juni 1813 opførtes Bygningen nemlig fra Nyt af, og saaledes som man dengang ordnede Lære-Anstalten som Skole og Akademi i Forening, aabnedes den i Efteraaret 1822.

Det sextende Aarhundredes Reformation greb ikke særdeles voldsomt eller pludseligt ind i Tilværelsen for Hvide-Slægten gamle Kloster, der nød en egen Anseelse for sine Stifteres Skyld, ved sin Rigdom og ved sine Cistercienser-Munkes virksomme, dannede Liv; men da den sidste Munk var død 1580, blev det dog fuldstændig inddraget under Kronen, og Frederik II bestemte 1586, at »Klosteret med Tilliggende« skulde oprettes til »en besynderlig og bedre kongelig Skole«. Denne, som var bestemt for 30 adelige og 30 uadelige Disciple, sattes under Christian IV i nøie Forbindelse med et »ridderligt« Akademi, hvis Formaal ifølge Fundatsen af 1623 var at modarbejde de unge Adelsmænds altfor tidlige og derfor kun lidet nyttige Reiser til Udlandet. Men uagtet Kongen sørgede godt for Akademiet ved at berige det med Mariebo og Børglum Klosters anseelige Godser, og omendskjøndt to af Kongens Sønner og flere fremmede Prindsler, hvoriblandt maaskee Carl Gustav, studerede i Sorø, kom dog saavel Skolen som Akademiet i Forfald, da Trængselsaarene ved det syttende Aarhundredes Midte ramte hele vort Land.

Det var først 1747, at en ny Tid oprandt for Sorø Akademi, som da paany blev et »ridderligt« Akademi, men uden Skole. Det var, som bekjendt, til dette Akademi, at Holberg testamenterede sine Godser Tersløse og Brorup, som derfor erigeredes til »Baroniet Holberg.« I Løbet af en Snes Aar skal dette nye ridderlige Akademi have nydt en temmelig blomstrende Tilværelse, da det havde flere Sæt fremragende Mænd til Lærere, blandt hvilke Sneedorf og Guldberg; men snart gik det tilbage, og 1793 hendøde denne Lærestalt af sig selv, idet dens to sidste Elever afgik. Saa var det, at Bygningen brændte, og at en ny blev opført. Trods de gjentagne Erfaringer og trods det Selvfølgelige i, at »en lærd, akademisk Anstalt under ingen Form og ved ingen Foranstaltning kunde bringes til at bestaae i Sorø, hvor alle Betingelserne for en saadan i samme Grad mangle, som de samlede findes i det nærliggende Kjøbenhavn« — gav man sig dog atter i Færd med at lave et Akademi, som dog denne Gang ikke blev »ridderligt«, og som skulde bestaae i tæt Forening med en lærd Skole, i videnskabelig og pædagogisk Henseende spillede denne combinerede Lærestalt neppe nogensinde nogen synderlig stor Rolle, men i den danske Literaturs Historie fik Sorø jo en ikke ringe Navnkundighed i hine Aar, da Hauch og P. Hjort, Chr. Wilster, Ingemann o. Fl. vare Professorer eller Lectorer dernede. Ikke mindre betydningsfuld blev hin Periode derved, at Sorø Akademi da forøgede sine Rigdomme ved Kjøb og Overtagelse af forskellige Gaarde og Godser, hvoriblandt de store Hovedgaarde Mørup og Nordruplund, saa at dets aarlige Indtægter have naaet op til over 250,000 Rdl. Den akademiske Lærestalt ophævedes 1849 og hvad der nu findes er kun en almindelig »lærd og Real-Skole« i Forbindelse med en Opdragelses-Anstalt for de 70—80 Drengene og Ynglinge, som boe paa selve Akademiet og for ældste Klassens Vedkommende i Rectorboligen. Den Plan, som var en af Grundtvigs Ynglingsideer, at Staten her skulde etablere en Folkehøiskole med et ganske andet Maal for Øie end ved en enten »latinsk« eller Real-Skole, blev jo aldrig fuldbyrdet, men da den nu stedfindende Undervisning langtfra koster, hvad Akademiets Rigdomme give tilovers, bliver Overskudet for en stor Del anvendt til Understøttelse for andre Skoler, særlig Folkehøiskoler og Landbohøiskolen, samt til Fremme af Forskjelligt af konstnerisk, videnskabelig og kirkelig Natur.

Den gamle Klostergaard stod i det Væsentlige til Christian VI's Tid; dens Hovedparti var et Bygningscomplex, langstrakt fra Nord til Syd og bestaaende af fire Fløie, hvoraf Kirken udgjorde den nordlige. De tre andre Fløie vare paa to Etager; langs dem løb en Omgang med sex Alen høie Korshvælvinger rundt om »Fratergaarden«. Under Frederik V nedbrødes de tre Klosterhuse, og Bygningen opførtes paany i det forrige Aarhundredes Stil, saaledes som den blandt Andet kan kjendes fra Hirschholm eller tildels fra Eremitagen og »Prindsens Palais«.

Fra 1822 skriver sig den nuværende Akademi-bygning med en Blanding af antike Ideer og en mere moderne italiensk Stil; Opførelsen lededes af Professor Malling. Denne Bygning med sine tre Etager, fremspringende Trappepartier og Sidefløie er just ikke styg, men den passer særdeles ilde sammen med Kirken, ligesom der ingen Samstemning